

Universitat Autònoma de Barcelona

Facultat de Filosofia i Lletres

Departament de Filologia Catalana

Comissió de docència del grau de Llengua i literatura catalanes

ACTA

de la reunió celebrada el 13 de març de 2015, a les 11h30, a la sala B11-292

Hi assisteixen: Sergi Balari, Anna Bartra, Samuel Berrocal, Marta Guasch (en representació d'Albert Salas durant l'estada Erasmus d'aquest), Víctor Martínez, Mar Massanell, Albert Tomàs.

S'excusen: Albert Salas, Núria Santamaria.

Punts de l'ordre del dia:

1. Balanç del primer semestre del curs 2014-2015: funcionament de les assignatures i del grau

El semestre ha funcionat amb normalitat, sense incidències. S'esmenta només que, en el cas de l'assignatura 100228-Introducció a la lingüística, que té tres grups el primer semestre (dos de matí i un de tarda) i dos el segon (tots dos de matí), s'observa que alguns estudiants es confonen de grup i no tenen clar a quin estan matriculats. D'altra banda, hi ha un transvasament d'estudiants del grup de tarda (de 16h30 a 18h) cap als grups de matí (de 13h a 14h30).¹

2. Coordinació del calendari de proves d'avaluació continuada i de reavaluació entre les diverses assignatures

¹ Hem demanat a la Gestió Acadèmica les dades de matrícula d'aquests grups: semestre 1, matí, grup 1: 77 estudiants; semestre 1, matí, grup 2: 76 estudiants; semestre 1, tarda, grup 3: 58 estudiants; semestre 2, matí, grup 4: 46 estudiants; semestre 2, grup 5: 48 estudiants.

Hi ha queixes sobre el calendari acadèmic del primer semestre. En primer lloc, pel fet que es destinen tres setmanes a la reavaluació, a la qual han de presentar-se habitualment molt pocs estudiants. Això comporta que, per a tots aquells estudiants que no es reavaluen, que són la majoria, quedi un mes buit entre semestres: les tres setmanes de la reavaluació més la setmana intersemestral. Aquest fet provoca un contrast molt fort amb els darrers dies del semestre, en què es produeix una gran acumulació d'exàmens i lliuraments de treballs, als quals costa de fer front. Semblaria més adequat no destinar tant de temps a la reavaluació (o bé suprimir la setmana intersemestral) i esponjar l'acabament de semestre, especialment quan passa com aquest curs, que després de vacances de Nadal ha quedat una sola setmana de classe.

En segon lloc, es remarca un problema que afecta tant el primer semestre com el segon, que és la coincidència, en la darrera setmana del semestre, de les proves finals de totes les assignatures. Els professors no tenen gaire marge per situar la darrera prova (que ha d'estar corregida i puntuada el darrer dia de classe, perquè aquell dia els estudiants han de tenir la qualificació global de l'assignatura) i els estudiants es troben que, durant una setmana, han d'anar compaginant classes en unes franges horàries i proves finals en unes altres. D'altra banda, en les proves finals sovint es troben que en els exàmens de dimecres entra la matèria que han fet el dilluns immediatament anterior, i en els de dijous la matèria que han fet el dimarts precedent, sense gaire temps per a assimilar-la. Se suggereix que aniria millor un sistema en què les proves finals se situessin un cop acabades les classes (potser, de les quatre setmanes que queden ara entre semestres, comptant les tres de reavaluació i la intersemestral, se'n podrien dedicar dues a tancar l'avaluació i dues a la reavaluació dels estudiants que ho necessitessin). Mentre això no sigui possible, es demana una certa coordinació entre els professors del mateix curs per situar les proves finals entre les dues darreres setmanes (i no totes a la darrera), tot i que és evident que, un cop feta la prova final, les sessions restants poden tenir una assistència molt baixa.

3. Línies d'actuació sobre el pas al 3+2: redisseny dels graus, redisseny dels màsters, futur dels *minors* i de les mencions (lingüística i eusquera)

Es manifesta la preocupació per les possibles conseqüències del pas al 3+2 i es remarca la necessitat de començar a reflexionar sobre les transformacions que poden patir els plans d'estudi en què intervé professorat del Departament. Ara ens trobem en una situació d'indefinió, i es tem que després es vulguin fer canvis precipitadament. S'identifiquen diversos punts conflictius:

- L'encariment del preu dels estudis universitaris que pot suposar el pas del 4+1 al 3+2 si es mantenen les taxes de grau i de màster com són ara.
- Les optatives, que fins ara s'imparteixen majoritàriament a quart curs del grau. Passar el quart del grau al primer del màster no és una bona solució, entre altres raons per l'encariment del preu i per la previsible minva d'estudiants en el màster respecte del grau. De tota manera, cal plantejar-se conjuntament la reforma dels graus i dels màsters.
- El màster de secundària, que resta estudiants als altres màsters, perquè és obligatori per a tots aquells que vulguin dedicar-se a l'ensenyament (o tenir la porta oberta a fer-ho). D'altra banda, un cop es té el títol del màster de secundària, si algun estudiant encara vol fer un dels màsters oficials del Departament, el preu s'encareix moltíssim.
- Els graus combinats, que ara són la font principal d'estudiants per al Departament de Filologia Catalana. Cal veure com es poden encaixar en un sistema que permet el 3+2. D'altra banda, surt la idea que la reforma dels plans d'estudis dels graus combinats ha de servir per replantejar-ne les optatives, atès que ara els estudiants de graus combinats no tenen accés a les optatives dels graus simples que combinen.
- Les assignatures transversals (tant les que impartim en altres titulacions, com les que rebem d'altres departaments). Es parla de la necessitat de reformular-les i de fer-les més atractives als estudiants, que sovint es queixen que algunes semblen una repetició del que han fet al batxillerat (surt l'exemple dels Grans temes de la filosofia). Les propostes que sorgeixen van en línies divergents: o bé reduir el nombre de transversals (si han de continuar sent com ara) o bé ampliar-ne

l'oferta de manera que l'estudiant pugui triar diverses assignatures dins d'un ventall temàtic (per exemple, en comptes de cursar obligatòriament els Grans temes de la història, a un estudiant del grau de Llengua i literatura catalanes li podria resultar més interessant poder matricular-se a una Història de Catalunya, o a una Història de la Corona d'Aragó, etc.). Per aquesta segona via, potser no caldria que les transversals es cursessin a primer.

Es parla de la possibilitat de dissenyar nous graus, com ara un grau en Lingüística, tot i que s'adverteix que, atès el nombre tan baix d'estudiants que tenim, no sembla bona idea diversificar encara més les entrades a la universitat, pel perill que ens acabin tancant els graus amb les pitjors xifres de matrícula.

Sorgeix la proposta de reforçar els *minors* i incrementar-ne el pes en el grau (2 anys de *major*, 1 any de *minor*), tot i que s'adverteix que cal evitar el perill que reforçar els *minors* suposi afeblir el *major*. Potser seria una proposta vàlida per als graus combinats (*major* de dos anys en una llengua i literatura, i *minor* d'un any en una altra).

Finalment es planteja la possibilitat de fer els graus molt més oberts, amb un pla d'estudis menys rígid i més modular, que permetés obrir la matrícula a assignatures d'altres carreres (de manera similar al que es feia amb les assignatures de campus).

4. Criteris de correcció lingüística per als estudiants del Departament

Es planteja el problema de les deficiències lingüístiques d'una part dels estudiants del Departament i es recorda que, temps endarrere, ja s'havien establert uns criteris sobre com descomptar els errors lingüístics en exàmens i treballs, tot i que ja no sembla que s'apliquin. Es proposen mesures com fer repetir els treballs que no tinguin un bon nivell de normativa i no aprovar els exàmens amb errors lingüístics nombrosos o greus, per evitar que surtin graduats en Llengua i literatura catalanes que no escriguin correctament. Hi ha consens en el fet que les guies docents de totes les assignatures

haurien de contenir un avís del tipus: “Si no es compleixen uns mínims de correcció lingüística, es pot suspendre l’assignatura”.

Es parla de la possibilitat de convertir l’assignatura de 100711-Metodologia de l’estudi de la filologia catalana en una assignatura més encarada al domini de la normativa i de la redacció, com si fos una espècie d’Expressió escrita per als estudiants del grau de Llengua i literatura catalanes. Es fa la reflexió, però, sobre la inoportunitat de dedicar una assignatura a l’aprenentatge de la normativa i de la redacció en un moment en què el pla d’estudis es restringirà. Possiblement és millor oferir bibliografia i assessorament a aquells estudiants que es detecti que tenen llacunes de llengua, per tal que ells mateixos es responsabilitzin de cobrir-les.

Davant la improbabilitat que tots els professors es posin d’acord a penalitzar els errors de llengua, també se suggereix de triar un nombre reduït d’assignatures en què es faci un control més estricte de la normativa, les quals no es puguin aprovar si no se’n té un bon domini. Se suggereix que siguin les més relacionades amb la normativa, com 100711-Metodologia de l’estudi de la filologia catalana, 100677-Fonaments lingüístics de la normativa i alguna altra que faltaria establir. Cal analitzar bé, però, la incidència que aquesta decisió podria provocar en el desenvolupament i la valoració d’aquestes assignatures, que sempre serien de l’àrea de llengua.

5. Criteris d’avaluació i de reavaluació

Es planteja el malestar que provoca que la franja de reavaluació no coincideixi a totes les assignatures (hi ha reavaluacions a partir de 3, de 3,5, de 4...) i hi ha unanimitat en el fet que convindria establir una franja única comuna per a totes les assignatures, que constés clarament a totes les guies docents. Hi ha acord a proposar com a franja de reavaluació la compresa entre el 4 i el 4,9.

D’altra banda, hi ha queixes pel fet que no a totes les assignatures la reavaluació és realment una reavaluació: hi ha casos d’estudiants als quals se’ls permet reavaluar-se

sense haver-se avaluat prèviament, o bé anar a la revaluació a apujar nota. Aquest fet provoca greuges comparatius entre els estudiants que fan les avaluacions quan correspon i que, per aquesta raó, disposen de poc temps per a preparar-se totes les assignatures, i altres estudiants als quals se'ls permet de traslladar l'avaluació a la revaluació i poden treure notes més bones. Hi ha unanimitat a l'hora de considerar que la revaluació ha de ser el que és (per tant, no es pot anar a la revaluació sense haver-se avaluat prèviament, ni utilitzar-la per apujar nota) i que s'ha d'establir, com ja fan algunes assignatures, que la qualificació màxima de la revaluació és un 5.

6. Complementos de formació

Es plantegen les dificultats que comporta el fet que alguns estudiants no tenen coneixements bàsics que són necessaris per al desenvolupament de determinades assignatures i que haurien d'haver estat adquirits prèviament. Se suggereix d'incloure a les guies docents que, en cas que el professor detecti que un estudiant no té certs coneixements bàsics per seguir la seva assignatura, pot encarregar-li de cobrir les llacunes amb bibliografia. El redactat que se suggereix és el següent: “Si cal, l'alumne completarà, amb els recursos bibliogràfics que li indiqui el professor, els coneixements bàsics necessaris per al seguiment de l'assignatura”.

7. Torn obert de paraula

Marta Guasch llegeix una carta d'Albert Salas, membre de la Comissió que no ha pogut assistir a la reunió perquè és fora per una estada Erasmus (vegeu l'annex). A partir de la lectura d'aquesta carta, es reflexiona sobre el possible desequilibri en les matèries de llengua del pla d'estudis actual del grau de Llengua i literatura catalana i, encara més, dels graus combinats (excés de “lingüística generativa” i dèficit d'assignatures sobre “la història, situació, evolució i variació de la llengua catalana”), que caldrà valorar en cas que, com sembla, el pas al 3+2 porti a elaborar un pla d'estudis nou.

Reapareixen les queixes sobre el sistema actual d'avaluació (exàmens massa seguits, classes en època d'exàmens) i sobre la mala praxi en la reavaluació, que perjudica els estudiants que compleixen amb l'avaluació continuada. Se suggereix que la reavaluació no caldria que fos de dues hores: durant el curs les proves es fan en una hora i mitja, que és el que dura la classe, i amb la reavaluació es podria fer el mateix. Així no caldria un període tan llarg per a la reavaluació, ni muntar uns horaris especials: cada assignatura podria mantenir l'aula i l'horari del període de docència, i cada professor podria establir la data de reavaluació, en comptes de rebre-la assignada sense possibilitat de triar.

Es proposa traslladar les reflexions de la Comissió de Docència al proper Consell de Departament, sobretot les que afecten el pas al 3+2.

Sense més temes per tractar, s'aixeca la sessió a les 12h30.

Mar Massanell i Messalles

Coordinadora del grau de Llengua i literatura catalanes